

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

Введено в дію наказом ректора
№ 0102-І від 13 лютого 2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про сертифікатні програми Сумського державного університету
(Версія 01)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ОСНОВНІ ВИЗНАЧЕННЯ

1.1 «Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету» (далі – Положення) регламентує порядок започаткування та реалізації сертифікатних програм (далі – СП), в тому числі визначає загальні вимоги до їх видів, форм, змісту, порядку й тривалості проходження слухачами, які проходять навчання за сертифікатною програмою.

1.2 Положення застосовується в частині, що не суперечить положенням Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності» від 27.08.2010 № 796, нормативно-правовим актам МОН України та інших уповноважених державних органів, іншій внутрішній нормативній базі.

1.3 СП не може реалізовуватись на освітніх програмах галузі знань 22 «Охорона здоров'я», за якими передбачене проходження інтернатури.

1.4 Положення розміщується в електронному Реєстрі основної чинної нормативної бази системи управління якістю діяльності університету, що є складовою офіційного сайту.

1.5 У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА – це комплекс пов'язаних між собою освітніх компонентів (для здобувачів вищої освіти – в межах обсягу вибіркової складової освітньої програми), що передбачає цільову підготовку слухачів з метою набуття поглиблених професійних компетентностей, яких вимагає суспільство та ринок праці.

1.6 **СЛУХАЧ** – здобувач вищої освіти Сумського державного університету, який опановує СП в рамках реалізації права на формування індивідуальної освітньої траєкторії, та інші зацікавлені особи з метою задоволення індивідуальних освітніх потреб в рамках освіти впродовж життя та системи підвищення кваліфікації.

1.7 **МІКРОКВАЛІФІКАЦІЯ** – це визнання результатів, отриманих слухачем під час навчання на сертифікатній програмі.

2. ВИМОГИ ДО СЕРТИФІКАТНИХ ПРОГРАМ

2.1 Загальний обсяг, структура та тривалість СП визначається відповідно до мети та завдань навчання, вимірюється у кредитах ЄКТС.

МОН України	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету.	Стор.2
СумДУ		Версія 01

2.2 У разі реалізації СП в межах освітньої програми обсяг СП не має перевищувати обсяг вибіркової частини освітніх(ої) програм(и), для якої вона пропонується.

Загальний обсяг СП для здобувачів вищої освіти становить:

- для початкового (короткого циклу) вищої освіти – 20 кредитів ЄКТС;
- для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – 30 кредитів ЄКТС;
- для другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійними програмами – 15 кредитів ЄКТС, за освітньо-науковими програмами – 20 кредитів ЄКТС.

Терміни реалізації СП у цьому випадку відповідають періоду реалізації вибіркової складової освітньої програми здобувача вищої освіти.

2.3 У разі реалізації СП в рамках освіти впродовж життя та системи підвищення кваліфікації загальний обсяг, структура та тривалість СП встановлюється у кожному конкретному випадку окремо залежно від потреби та специфіки.

2.4 Слухач програми, який опанував її в повному обсязі, та виконав вимоги атестації, отримує сертифікат СумДУ. У разі, якщо слухач – здобувач вищої освіти – опанував СП не в повному обсязі, то освітні компоненти зараховуються йому до циклу вибіркової частини освітньої програми в обсязі здобутих кредитів без отримання сертифікату.

2.5 Зміст СП повинен відповідати таким вимогам:

- базуватися на принципах інноваційності та мати практичну спрямованість;
- задовольняти індивідуальні освітні потреби здобувачів при формуванні індивідуальної освітньої траєкторії у межах вибіркової частини освітньої програми або понад обсяг освітньої програми, за якою вони навчаються, з метою успішного їх працевлаштування;
- реалізовувати права здобувачів на навчання з урахуванням їх особистісних потреб, пріоритетів суспільного розвитку та потреб економіки;
- забезпечувати набуття нових та вдосконалення раніше набутих компетентностей в системі мікрокваліфікацій у визначеній галузі знань, спеціальності чи спеціалізації.

2.6 Запровадження СП передбачає наявність опису СП та силабусів до кожної складової такої програми.

2.7 Опис СП – документ, в якому вказується, для якого освітнього рівня створена сертифікатна програма (у разі реалізації в межах вибіркової частини освітніх(ої) програм(и), для якої вона пропонується), які компетентності будуть сформовані у слухача програми, результати навчання, а також основні форми опанування програми.

2.8 Опис СП оформляється за формою, наведеною у додатку 1, і, як правило, має такі складові:

- Титульну сторінку;
- Лист погодження СП;
- Передмову;
- Розділ «Профіль СП», включаючи наступні його складові:
  - Загальна інформація;
  - Мета СП;
  - Характеристика СП;
  - Викладання, навчання та оцінювання;

МОН України	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету.	Стор.3
СумДУ		Версія 01

- Програмні компетентності;
- Програмні результати навчання;
- Ресурсне забезпечення реалізації програми;
- Розділ «Перелік компонентів СП»;
- Розділ «Форма атестації».

2.9 Оформлення опису складових СП здійснюється відповідно до вимог Методичної інструкції «Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення освітніх програм».

2.10 Силабус освітнього компонента СП – документ, що містить основну суттєву інформацію про нього, та підлягає оприлюдненню на вебсайті університету, вебсайтах кафедр. Основною метою силабусу є інформування слухачів СП про цілі, зміст, результати навчання, методи викладання, навчання та оцінювання.

Підготовка та оформлення силабусу здійснюється відповідно до вимог Методичної інструкції «Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми навчальної дисципліни».

3. ПОРЯДОК РОЗРОБКИ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ, ВІДКРИТТЯ І ЗАКРИТТЯ СЕРТИФІКАТНОЇ ПРОГРАМИ

3.1 Розробка, затвердження, реалізація, перегляд, оновлення або модернізація СП відбувається згідно з визначеними процедурами внутрішнього забезпечення якості вищої освіти університету, а саме Політики щодо забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДУ відповідно до стандартів та рекомендацій забезпечення якості та стандартів в європейському просторі вищої освіти (Standards And Guidelines For Quality Assurance In The European Higher Education Area (ESG), 2015)¹, Системи забезпечення якості навчальної діяльності та якості вищої освіти та Положення про освітні програми вищої освіти Сумського державного університету, що формують нормативну основу для процедур забезпечення якості ОП.

3.2 Нова СП розробляється за ініціативою керівництва університету, інституту / факультету / кафедри / центру та / або ініціативної групи НПП. Для розробки та реалізації СП створюється робоча група з числа НПП, до складу якої входить як мінімум три особи на чолі з керівником. Склад робочої групи та її керівник затверджуються наказом ректора / розпорядженням керівника відповідного структурного підрозділу.

3.3 На керівника робочої групи СП покладаються обов'язки організації навчання за нею. Керівник СП організує розробку документації за СП, відповідає за її реалізацію та підготовку до друку сертифікатів про опанування слухачами СП.

3.4 Усі СП мають єдиний порядок затвердження, що включає їх послідовний розгляд в установленому нормативною базою СумДУ порядку, базуючись на вимогах Положення про освітні програми вищої освіти Сумського державного університету.

3.5 СП за потреби може оновлюватися та модернізуватися на основі ініціативи та пропозицій керівництва університету / інституту / факультету / центру, керівника СП або викладачів СП, рекомендацій зовнішніх стейкхолдерів, зміни ресурсних умов реалізації

¹ Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG). Brussels, 2015.

МОН України	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету.	Стор.4
СумДУ		Версія 01

СП в установленому нормативною базою СумДУ порядку, базуючись на вимогах Положення про освітні програми вищої освіти Сумського державного університету.

3.6 Рішення про закриття СП приймає вчена рада СумДУ.

4. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ЗА СЕРТИФІКАТНИМИ ПРОГРАМАМИ

4.1 Реалізація СП може здійснюватися на кафедрі (кількох кафедрах) та / або центрах СумДУ, що забезпечують СП, а також на базі інших установ-партнерів університету (за потреби).

4.2 Надання освітніх послуг у межах СП здійснюється провідними науково-педагогічними працівниками кафедр, співробітниками структурних підрозділів та / або представниками закладів-партнерів відповідно до чинного законодавства.

4.3 Мінімальна кількість слухачів у групі як правило становить не менше 15 осіб і може коригуватися за погодженням ректора університету відповідно до особливих умов реалізації й фінансового забезпечення СП.

4.4 Обрання здобувачами вищої освіти СП у рамках побудови індивідуальної освітньої траєкторії проводиться на загальних засадах відповідно до Положення про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін в СумДУ.

4.5 Навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення СП здійснюється кафедрою / кафедрами та (за потреби) іншими структурними підрозділами, іншими закладами-партнерами кафедри, залученими до реалізації СП.

4.6 Якщо кредити за освітніми компонентами СП належать до загального обсягу кредитів вибіркової частини освітньої програми певного рівня вищої освіти, то вартість навчання за СП входить до загальної вартості навчання здобувача вищої освіти. При перевищенні кількості кредитів за СП над обсягом кредитів вибіркової складової, передбачених основною освітньою програмою за якою вони навчаються, та для зовнішніх слухачів навчання за СП здійснюється за кошти фізичних або юридичних осіб.

4.7 Порядок оплати за навчання за СП визначається вимогами законодавства України та внутрішньої нормативної бази університету.

5. ПОРЯДОК АТЕСТАЦІЇ СЛУХАЧІВ СЕРТИФІКАТНОЇ ПРОГРАМИ

5.1 Навчання за СП завершується атестацією слухачів з виявленням рівня досягнення програмних результатів навчання та компетентностей, передбачених СП. Умови атестації слухачів СП та форми цієї атестації визначаються СП.

5.2 За результатами опанування слухачем СП видається сертифікат СумДУ та додаток до нього. Інформація про опановану СП також зазначаються у додаток до диплому європейського зразка у разі, якщо освітні компоненти й кредити сертифікатної програми зараховуються здобувачу вищої освіти до загального обсягу кредитів вибіркової частини освітньої програми.

5.3 У разі залучення до проведення СП установ-партнерів Університету за договорами про співпрацю слухачам видається сертифікат з підписами керівників та печатками СумДУ та установи-партнера (за наявності).

МОН України	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету.	Стор.5
СумДУ		Версія 01

5.4 На сертифікаті зазначається: ім'я та прізвище особи, що отримала сертифікат; назва СП та назва присвоєної мікрокваліфікації; назва та логотип СумДУ та, за потреби, назва та логотип закладу-партнера; ім'я, прізвище керівника СП та ректора СумДУ (при потребі, керівника закладу-партнера), номер та код сертифікату.

5.5 В додатку до сертифікату вказується: ім'я та прізвище особи, що отримала сертифікат; назва СП та назва присвоєної мікрокваліфікації; термін навчання на СП, кількість кредитів та академічних годин (згідно з ЄКТС); назви опанованих під час навчання компонентів; набуті програмні компетентності та результати навчання; контактна інформація СумДУ.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1 Положення (зміни та доповнення) набуває чинності з наступного дня після введення його в дію наказом ректора, якщо інше не передбачається тим же наказом.

6.2 У разі наявності розходження між Положенням та документами, загальнодержавної нормативної бази та положеннями, що затверджені вченою радою, чинною вважається редакція документу (Положення) з більш пізньою датою введення в дію.

6.3 Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

6.4 Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися рішенням вченої ради університету, яке вводиться в дію наказом ректора або, у мотивованих випадках, наказом ректора за погодженням з головою вченої ради. У такому ж порядку Положення скасовується.

Розглянуто та затверджено на засіданні Вченої ради СумДУ 09 лютого 2023 р.
(протокол № 09).

Голова вченої ради

Анатолій ВАСИЛЬСВ

Вчений секретар

Анатолій РУБАН

Відповідальні за укладення Положення:

Проректор з науково-педагогічної роботи

Інна ШКОЛЬНИК

Начальник навчально-методичного відділу

Олена КРИКЛІЙ

Начальник навчального відділу

Юлія ЧОРТОК

МОН України	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету. Додаток 1 – Опис сертифікатної програми (стор. 1)	Стор.6
СумДУ		Версія 01

ДОДАТОК 1
Шаблон за версією 01
Затверджено наказом ректора
від 13.02.2023 р. №0102-І

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОПИС СЕРТИФІКАТНОЇ ПРОГРАМИ

« _____ »

(вказати назву програми)

Спеціальність	
Галузь знань	
Мікрокваліфікація	

Затверджено рішенням вченої ради

Протокол від _____ 20__ р. № _____

Голова вченої ради _____
(підпис) (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Суми _____ р.

МОН України	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету. Додаток 1 – Опис сертифікатної програми (стор. 2)	Стор.7
СумДУ		Версія 01

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
сертифікатної програми

Сертифікатна програма обговорена та схвалена на засіданні Ради із забезпечення якості вищої освіти структурного підрозділу _____.

(вказати повну назву структурного підрозділу)

Протокол № _____ від _____ 20_ р.

Голова Ради з якості структурного підрозділу

_____

(підпис)

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Сертифікатна програма обговорена та схвалена на засіданні Ради із забезпечення якості вищої освіти Сумського державного університету.

Протокол № _____ від _____ 20_ р.

Голова Ради з якості СумДУ

_____

(підпис)

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

МОН України	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету. Додаток 1 – Опис сертифікатної програми (стор. 3)	Стор.8
СумДУ		Версія 01

ПЕРЕДМОВА

	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, шифр та назва наукової спеціальності	Вчене звання (за кафедрою)	Посада та назва підрозділу (за основним місцем роботи)
Розробники сертифікатної програми	1.			
	2.			
	3.			

Термін перегляду сертифікатної програми _____ раз _____ рік.

Ця сертифікатна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Сумського державного університету.

МОН України	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету. Додаток 1 – Опис сертифікатної програми (стор. 4)	Стор.9
СумДУ		Версія 01

1. Профіль сертифікатної програми

1.1 Загальна інформація	
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	
Повна назва структурного підрозділу	
Мікрокваліфікація	
Офіційна назва сертифікатної програми	
Обсяг та тривалість сертифікатної програми	
Передумови	
Мова(и) викладання	
Термін дії сертифікатної програми	
Інтернет-адреса постійного розміщення опису сертифікатної програми	
1.2 Мета сертифікатної програми	
1.3 Характеристика сертифікатної програми	
Предметна область сертифікатної програми	
Орієнтація сертифікатної програми	
Основний фокус сертифікатної програми та спеціалізації	
Особливості сертифікатної програми	

МОН України	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету. Додаток 1 – Опис сертифікатної програми (стор. 5)	Стор.10
СумДУ		Версія 01

1.4 Викладання, навчання та оцінювання	
Викладання та навчання	
Оцінювання	
1.5 Програмні компетентності (ПК)	
1.6 Програмні результати навчання (ПРН)	
Загальні компетентності (ЗК)	
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	
1.7 Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	
Матеріально-технічне забезпечення	
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	

МОН України	Положення про сертифікатні програми Сумського державного університету. Додаток 1 – Опис сертифікатної програми (стор. 6)	Стор.11
СумДУ		Версія 01

2. Перелік компонентів сертифікатної програми

Код компонента	Назва компонента	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ СЕРТИФІКАТНОЇ ПРОГРАМИ			

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти.

Подається інформація про види (форми) підсумкової атестації та документи, які отримує слухач на основі її успішного проходження.

Завідувач випускової кафедри

_____

(назва кафедри)

_____

(підпис)

_____

(Власне ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

Керівник робочої групи

_____

(підпис)

_____

(Власне ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з НІР

_____

(підпис)

_____

(Власне ім'я та ПРИЗВИЩЕ)